

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

<https://grd.gov.ua>

head@grd.gov.ua

Затверджено
Громадською радою доброчесності
16.03.2019

ВИСНОВОК

про невідповідність судді Святошинського районного суду м. Києва
Зайця Тараса Олександровича
критеріям доброчесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про суддю Святошинського районного суду м. Києва **Зайця Тараса Олександровича** (далі – суддя), Громадська рада доброчесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики.

1. Суддя ухвалював рішення, обумовлені політичними мотивами (*підпункт 1.8 п. 1 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019*).

Ухвалою від 19.02.2014 у справі № 759/2804/14-к суддя надав дозвіл на тримання під вартою учасника подій Революції Гідності громадянина Білоуса В. М.

Клопотання про надання згоди на тримання під вартою надійшло до Святошинського районного суду м. Києва 18.02.2014 у межах кримінального провадження №12014100000000373.

Клопотання слідчого, подане до суду, обґрунтовувалось тим, що Білоус В. М. входив до складу натовпу, організованого для вчинення масових заворушень на вул. Грушевського у м. Києві. При собі Білоус В. М. мав предмети, “заздалегідь підготовлені для нападу на працівників правоохоронних органів”, а саме “захисні щити та інші засоби індивідуального захисту”. У клопотанні було зазначено, що Білоус В. М. здійснив напад на представників правоохоронних органів, однак, крім рапорту працівників правоохоронних органів, факт нападу не було підтверджено іншими доказами. Необхідність тримання під вартою слідчий обґрунтовував тим, що Білоус В. М. не киянин та не працює, через що слідчий зробив висновок, що він переховуватиметься від слідства.

За інформацією з Єдиного державного реєстру судових рішень в межах цього ж кримінального провадження інші судді Святошинського районного суду м. Києва 19.02.2014 ухвалили ще 8 рішень, якими задовольнили клопотання слідчого про тримання під вартою затриманих на вул. Грушевського 18.02.2014 протестувальників.

22.02.2014 Суддя [змінив](#) застосований раніше до Білоуса В. М. запобіжний захід з тримання під вартою на особисте зобов'язання. Підставою для цього стало клопотання слідчого від 22.02.2014. За інформацією з Єдиного державного реєстру судових рішень в межах цього ж кримінального провадження інші судді Святошинського районного суду м. Києва того ж дня ухвалили ще 8 рішень, якими змінили застосовані до протестувальників запобіжні заходи з тримання під вартою на особисте зобов'язання.

24.02.2014 прокурор Святошинського району м. Києва закрит кримінальне провадження №12014100000000373.

Зміст ухваленого суддею рішення, його подальша зміна та синхронність дій інших суддів Святошинського районного суду м. Києва дають підстави для обґрунтованого припущення, що суддя ухвалював рішення під тиском, керуючись при цьому не засадами кримінального судочинства, а політичними мотивами.

Громадська рада міжнародних експертів (далі - ГРМЕ) також дала свою оцінку таким діям судді в межах конкурсу на зайняття вакантних посад у Вищому антикорупційному судді, в якому брав участь суддя. Як [вказала](#) членкиня ГРМЕ під час спеціального спільного засідання 18.01.2019 факт ухвалення рішення щодо учасника протестних акцій та пояснення, які надав суддя, викликають сумніви щодо його відповідності критеріям доброчесності.

Бангалорські принципи поведінки суддів визначають, що суддя повинен дотримувати високих стандартів поведінки суддів і обстоювати їх з метою поглиблення громадської довіри до судових органів, що має першорядне значення для підтримання незалежності судової гілки влади (п. 1.6).

Незалежність судів є прерогативою чи привілеєм, що надається не на користь власних інтересів суддів, а на користь забезпечення верховенства права та в інтересах осіб, що шукають і очікують правосуддя (Висновок №1 (2001) Консультативної ради європейських суддів для Комітету міністрів Ради Європи про стандарти незалежності судових органів та незмінюваність суддів). Порушення принципу незалежності тотожне порушенню права всіх громадян, адже позбавляє їх надії на справедливість.

2. Суддя повідомив недостовірні відомості у декларації доброчесності (підпункт 3.1 п. 3 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019).

Уперше подаючи [декларацію доброчесності за 2016 рік](#), суддя підтвердив, що не приймав рішень, передбачених ст. 3 Закону України “Про відновлення довіри до судової влади”.

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 3 Закону України “Про відновлення довіри до судової влади” одним із видів рішень, що є підставою для перевірки суддів судів загальної юрисдикції, є рішення про обрання запобіжних заходів у вигляді тримання під вартою, залишення їх без змін, продовження строку тримання під вартою, обвинувальних вироків щодо осіб, які були учасниками масових акцій протесту в період з 21.11.2013 до дня набрання чинності цим законом.

Ухвалою від 19.02.2014 суддя застосував запобіжний захід у виді тримання під вартою до учасника масових акцій протесту. Таким чином, суддя повідомив неправдиву інформацію у поданій ним декларації доброчесності за 2016 рік.

На цей факт також звернула увагу ГРМЕ під час спеціального спільного засідання 18.01.2019. Суддя заперечував, наполягаючи на тому, що застосовував запобіжний захід не до учасника масових акцій протесту, а до особи, яка підозрювалась у вчиненні злочину.

Разом з тим, загальновідомою була інформація про сутички між протестувальниками та працівниками правоохоронних органів 18.02.2014 на вул. Грушевського у м. Києві, а суддя не міг про це не знати. Також твердження судді спростовуються тим, що 05.11.2015 Вища рада юстиції вирішила внести подання про звільнення за порушення присяги судді Святошинського суду м. Києва Чалої А. П. Ця суддя 19.02.2014 також застосувала запобіжний захід у виді тримання під вартою до учасника масових акцій протесту в межах того ж кримінального провадження, що і Заєць Т. О. Підставою для такого рішення Вищої ради юстиції стали саме результати перевірки, проведеної на підставі Закону України “Про відновлення довіри до судової влади”.

Таким чином, суддя приймав рішення про обрання запобіжних заходів у вигляді тримання під вартою, залишення їх без змін, продовження строку тримання під вартою, обвинувальних вироків щодо осіб, які були учасниками масових акцій протесту у період з 21.11.2013 по 11.04.2014, та приховав це у декларації доброчесності за 2016 рік.

Бангалорські принципи поведінки суддів визначають, що суддя повинен дбати про те, щоб його поведінка була бездоганною з точки зору стороннього спостерігача (п. 3.1). Вказавши неправдиві відомості в декларації доброчесності, суддя порушив цей принцип.

3. Суддя не пояснив переконливо джерела походження ліквідного майна, витрат, отриманих благ і легальні доходи, на думку розсудливого спостерігача, викликають сумніви щодо достатності для набуття такого майна, здійснення таких витрат, отримання благ (підпункт 4.9 пункту 4 Індикаторів визначення

невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019).

Згідно з даними [декларації](#) судді за 2017 рік, 23.09.2011 він придбав у власність автомобіль Audi Q7 2011 року випуску за 715 100 грн (орієнтовно 90 000 доларів США за курсом на момент придбання).

За матеріалами [досьє](#), в період з квітня 2007 року по вересень 2011 року Заєць Т. О. працював на посадах помічника судді та радника голови суду у Київському апеляційному адміністративному суді та не отримував значного доходу. З 05.09.2011 до 17.02.2012 (до призначення на посаду судді) він обіймав посаду юрисконсульта у ТОВ “Юридична компанія “Фінанси та Кредит Лекс”.

Громадська рада міжнародних експертів під час спеціального спільного засідання 18.01.2019 поставила під сумнів відповідність стилю життя судді його задекларованим доходам.

Під час засідання суддя повідомив, що автомобіль купував разом з батьками за спільні кошти. При цьому, представниця ГРМЕ зазначила, що за офіційними даними, в період з 2006 по 2011 роки мати судді, яка тоді перебувала на посаді судді Вищого адміністративного суду України, отримала загальний дохід у сумі, еквівалентній 188 000 доларів США, а дохід батька судді за цей же період склав 77 500 доларів США. Таким чином, сукупно їх дохід складав 265 500 доларів США. За даними досьє, у 2010 році мати судді придбала квартиру у м. Київ загальною площею 121,6 кв. м вартістю 1120 845 грн (орієнтовно 140 000 доларів США за курсом на момент купівлі) та два машиномісця за тією ж адресою. Згідно з даними декларації, з 01.01.2015 в цій квартирі проживає сам суддя. Також 28.12.2008 мати судді [придбала](#) автомобіль Асуга RDX 2008 року випуску вартістю 189 000 грн (орієнтовно 23 000 доларів США). Таким чином, витрати на придбання квартири та двох автомобілів лише у 2009-2011 роках склали щонайменше 253 000 доларів США, що майже дорівнює сукупному доходу батьків судді за 2006-2011 роки.

На підставі цих фактів ГРМЕ дійшла висновку про істотну невідповідність між доходами та витратами судді та членів родини. Водночас, суддя не надав ГРМЕ інформації, яка могла б розвіяти сумніви у його відповідності критеріям доброчесності.

Конституція України (ст. 126) покладає на суддю обов’язок довести законність походження його майна. Натомість поведінка судді під час конкурсу до Вищого антикорупційного суду з очевидністю вказує на недотримання ним цього обов’язку.

Громадська рада доброчесності була позбавлена можливості забезпечити судді право на відповідь, оскільки не отримала особистих контактних даних від судді.

Поведінка, яку демонструє суддя, для учасників процесу та інших осіб не є еталоном порядності і справедливості, прикладом чесності, стриманості, врівноваженості. Така поведінка судді підриває упевненість громадян у справедливості судової системи. Суддя не усвідомлює, що перебуває під постійним та пильним контролем громадськості і такий контроль є необхідним.

На підставі викладених фактів Громадська рада доброчесності зробила оцінку про невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики.

Координатор

Громадської ради доброчесності (підписано електронним цифровим підписом)

Протокол
електронного голосування
(є невід'ємною складовою висновку)

16.03.2019 Громадська рада доброчесності затвердила висновок 15-ма голосами з 18 голосів членів Ради. Галина Чижик та Роман Смалюк заявили відвід.

У голосуванні взяли участь 15 членів:

- 1) Валько Вадим
- 2) Воробйов Євген
- 3) Жернаков Михайло
- 4) Куйбіда Роман
- 5) Кулібаба Андрій
- 6) Марчук Антон
- 7) Маселко Роман
- 8) Мелких Едуард
- 9) Моторевська Євгенія
- 10) Остапенко Дмитро
- 11) Савчук Андрій
- 12) Серета Максим
- 13) Стригун Дмитро
- 14) Соколенко Наталія
- 15) Шепель Тарас

Координатор

Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)